■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: سید علیرضا شریفی ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اینترنتی: www.jjo.ir
■ www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۲۳۰۰۴۰۳۲
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به صورت همزمان در تهران و شهرستان‌های اصفهان، اهواز، تبریز، ساری و همدان (چاپخانه‌های روزنامه جام جم)

یکشنبه ۳۰ دی ۱۳۹۷ | ۱۳ جمادی الاولی ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال نوزدهم - شماره ۵۳۰۴ | استان تهران و البرز ۱۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۵۰۰ تومان | Sunday - 2019 Jan 20

حدیث روز: بحارالانوار

حضرت فاطمه (س):
خداوند نماز را برای دوری از کبر واجب کرد.

پلک احساس: مولانا

چه دانستم که این سودا مرا زین سان کند مجنون
دلم را دوزخی سازد دو چشمم را کند جیحون

امروز در تاریخ:

- شهادت حضرت فاطمه زهرا(س) به روایتی (۱۱ق)
- انتشار خبر بازگشت حضرت امام به ایران (۱۳۵۷ ش)
- درگذشت مهندس مهدی بازرگان، اولین نخست‌وزیر جمهوری اسلامی ایران (۱۳۷۳ش)
- کشف اشعه ایکس توسط ویلهلم رونتگن، دانشمند معروف آلمانی (۱۸۹۶م)
- زادروز فدریکو فلینی، فیلمنامه‌نویس و کارگردان ایتالیایی (۱۹۲۰م)
- تولد دیوید لینچ، کارگردان آمریکایی (۱۹۴۶م)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۲/۱۵ — غروب آفتاب: ۱۷/۱۹
اذان مغرب: ۱۷/۳۸ — نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۳۱
اذان صبح (فردا): ۵/۴۴ — طلوع خورشید (فردا): ۷/۱۲

پیش‌بینی آب و هوا دوشنبه

تهران	ارومیه	اصفهان	بندرعباس	ساری	شیراز	قزوین	مشهد
۷ / ۱	۳ / ۷-	۷ / ۳-	۲۲ / ۱۰	۱۲ / ۱	۱۳ / ۰	۶ / ۲-	۷ / ۳-

حکمت ۱۴۳: نهج‌البلاغه

اندوه خوردن، نیمی از پیری است.

خودنویس

یادداشتی از حامد عسکری
شاعر و نویسنده

لذت غریب تعجب کردن...

دقت کرده‌اید روزی چند کلیپ و ویدئو روی گوشی همراهمان می‌بینیم؟ روزی چند عکس می‌بینیم؟ قطعا این عکس‌ها از در و دیوار و اینها نبوده؟ عکس‌های خبری معمولا نکته‌ای، حرفی، حدیثی، چیزی داشته‌اند وگرنه رسانه، کانال و روزنامه‌ای که در حال ورق زدن یا اسکرول کردنش هستیم، بیل به مخش نخورده که حجم اینترنتش را بسوزاند و یك عکس معمولی بارگذاری یا چاپ کند.

دقت کرده‌اید از دیدنشان تعجب نمی‌کنیم؟ اصلا گویا بشر معاصر از چیزی تعجب نمی‌کند و همین تعجب نکردن باعث می‌شود دنیایمان روز به روز غیرقابل تحمل شود. مدتی پیش کتابی می‌خواندم تحت عنوان عجایب‌المخلوقات و غرایب‌الموجودات، که کتابی است به زبان فارسی اثر محمد بن محمود بن احمد طوسی همدانی. مؤلف این اثر آن را میان سال‌های ۵۶۲-۵۵۱ قمری به نام ابوطالب طغرل فرزند ارسلان فرزند طغرل سلجوقی در ده رکن و قانون نوشته و راجع به اتفاقات باحال و خفن دوره‌های مختلف سخن‌ها رانده است. عجایب کوه‌ها عجایب انسان، عجایب غول و جن و نسناس و پری همه و همه با نثری جذاب و کلاسیك در مورد این پدیده‌ها و پدیده‌های جذاب دیگری قلم زده و برای ما به یادگار گذاشته است. خودش هم در اول کتاب می‌گوید لزوما همه این مخلوقات عجیب و غریب را به چشم ندیده است و شاید وقتی می‌خوانی‌اش هی توی کله‌ات وول بخورد که مگر می‌شود؟ مگر داریم؟ علم دلایل خیلی از پدیده‌های طبیعی جهان را حل کرد و این‌قدر روی پدیده‌ها چراغ قوه انداخت که هیچ قشنگی و زیبایی برایش نمی‌شود متصور شد. یك تابلوی شاهکار نقاشی را در نظر بگیریم. من خودم ترجیح می‌دهم با یك نور کم ذره ذره به تشخیص رنگ و جزئیات و ظرافت‌هایش دست پیدا کنم و از کشفم لذت ببرم تا این‌که یك نورافکن قوی روی تابلو نور بپاشد و تابلو سفید و شیری‌رنگ شود و هیچ نقطه‌ای در آن مبهم و در پرده نباشد. چه بسا اصلا حرارت آن نورافکن رنگ‌های روی بوم را آب کند و کل تابلو را از دست می‌دهیم. از من به شما نصیحت از دنیای الانتان تعجب کنید و از این تعجب لذت ببرید.

کافه میرداماد

گفت‌وگو با مریم امیرجلالی، بازیگر سینما و تلویزیون

زنی با قول و قرارهای فراموش نشدنی

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

گفت‌وگوهایی که با موضوع «حال خوب» برای این صفحه می‌گیرم کم کم دارند به سوژه‌ای جذاب برای خودم تبدیل می‌شوند. از زمانی که فهرستی را آماده می‌کنم تا گرفتن تایید سردبیر و بعد تلفن و قرار مصاحبه و فکر کردن به سوالات و این که چطور با مصاحبه شونده وارد صحبت شوم تا به جایی برسیم که اعتماد کند و حاضر شود از حال خوب درونش برایم بگوید. این روزها صحبت درباره حال خوب همان‌قدر سخت است که مثلا درباره فراوانی آب صحبت کردن و این که کشور ما در معرض خشکسالی نیست و منابع زیرزمینی آب آن‌قدر زیاد است که هیچ‌وقت تجربه‌ای به‌نام بی‌آبی و خشکسالی را تجربه نخواهیم کرد. انگار خشکسالی آمده و «حال خوب» را به نابودی تهدید می‌کند و باید شخم بزنی، گاهی نقب، گاهی به عمق آدم‌ها بروی مثل مقنی تا کمی با حال خوب درون آنها ارتباط بگیری و گاهی حتی به خود آنها یادآور شوی که هنوز هم ذخیره‌هایی در عمق روح و قلبشان دارند که می‌توانند در قحطی حال خوب از آنها استفاده کنند. برخی مصاحبه شونده‌ها بعد از گفت‌وگو می‌گویند حالشان بهتر است! انگار سوالاتم تلنگری به آنها زده، راهی عمیق‌ترین جای روحشان کرده و آنها حاضر شده‌اند از ذخیره‌هایشان به ما هم بدهند. گاهی برخی باور ندارند که مهربان جواب دادن، احوالپرسی خوبشان، قرارهای سرموقع‌شان همه حال خوبی است که این روزها آدم‌ها در به در دنبال آن می‌گردند. به همین سادگی و همین‌قدر در دسترس.

شاید سه چهار هفته قبل بود، روز جمعه‌ای که به مریم امیرجلالی تلفن کردم. گفت در لواسان است و ساعت ۴ و ۳۰ دقیقه می‌رسد به خانه‌اش در تهران. قرارمان شد ساعت ۴ و ۳۰ دقیقه. اما هرچه شماره‌اش را گرفتم، مشترك مورد نظر در دسترس نبود! با خودم گفتم شاید در جاده است، یا جایی که آنتن نمی‌دهد و نرسیده به خانه‌اش در تهران. ته ذهنم حتی به بدقولی‌اش هم فکر کردم. در این مدت بنا به مناسبتی با قول و قراری با افراد دیگری هم‌صحبت شدم تا دیروز که شماره امیرجلالی را بار دیگر گرفتم. جواب داد و تا خودم را معرفی کردم، گفت: دختر جان، یکبار دیگه هم به من تلفن کردی قرار ساعت ۴ و ۳۰ دقیقه گذاشتی، اما همه زنگ زدند بجز تو! اولش تعجب کردم از حافظه‌اش و حضور ذهنش و بعد توضیح دادم کل ماجرا را. مثل همیشه با مهربانی، قبول کرد که صحبت کنیم با هم. گفت الان که داخل بانك هستم؛ ۴۵ دقیقه دیگر تلفن کن، می‌رسم خانه. قول دادم و راس ۴۵ دقیقه بعد تلفن کردم و با هم صحبت کردیم درباره روزگاری که چندان مهربان نیست و آدم‌هایی که دیگر آدم‌های سابق نیستند. درباره خوش‌قولی هم حرف زدیم و گفتم چقدر حس خوبی دارم از این که آن روز منتظر تلفنم بوده‌اید اما خب ایراد از این همراه اول است که گاهی قول و قرارها را بر هم می‌زند. از او می‌خواهم همین اول کار برایم از خوش‌قولی بگوید.

مریم امیرجلالی کارمند بوده و چند سالی است بازنشسته اداره بازرگانی است. می‌گوید: کارمندها به مرور یاد می‌گیرند باید خوش قول باشند و به ساعت و قرار احترام بگذارند. من سال‌ها سر ساعتی مشخص سرکارم بودم که اگر نبودم جریمه می‌شدم، بعد دیگر عادتم شد که البته عادت بدی هم نیست. وقتی بازیگر شدم، سر ساعت سر صحنه بودم بی کم و کاست. همیشه کمی زودتر دم در خانه بودم تا سرویس که دنبالم می‌آید، راننده مجبور نباشد در گرما و سرما پیاده شود و زنگ در خانه‌ام را بزند و منتظر بماند که من بیایم. روی یك سری چیزها بشدت حساسم و اخلاق برایم خیلی مهم‌تر از غرور و تکبرهای بیخود و بی‌مورد است. دیده‌ام بازیگرانی که مثلا ستاره هستند اما آن‌قدر اخلاق حرفه‌ای ندارند که به موقع سر صحنه حاضر شوند. بوده روزی که صبح آفیش بوده و رفته‌ام اما بازیگر نقش مقابلم عصر آمده و آنقدر متفرعن و از خودراضی بوده که حتی عذرخواهی هم نکرده شاید که پشتش به تهیه‌کننده یا کارگردان گرم بوده و به این فکر نمی‌کرده باید حقوق بازیگر نقش مقابلش را در نظر بگیرد و به او و دیگر عوامل احترام بگذارد.

امیر جلالی در دوره‌ای بازیگر پرکاری بود و در سریال‌های طنز بخصوص آنهایی که رضا عطاران کارگردانی می‌کرد، نقش مادر خانواده را بازی می‌کرد و چنان عالی نقش را اجرا می‌کرد که همه را مجذوب خودش کرده بود. سریال‌هایی مانند خانه به‌دوش، متهم گریخت، ترش و شیرین و ... اما حالا مدتی است دیگر کمتر سراغش می‌روند. خودش از این موضوع آزرده خاطر است، هر چند نیاز مالی ندارد اما به هرحال بازیگری جزو علایقش است و می‌گوید: نمی‌دانم چرا جوان‌هایی که براساس آنها فیلمنامه می‌نویسند، مادر ندارند که نقششان را به ما بدهند یا اگر هم دارند، کارگردان‌ها و تهیه‌کننده‌ها ترجیح می‌دهند به جای بازیگر حرفه‌ای مثلا خاله و عمه خود را ببرند و نقش را به آنها بسپارند!

مریم امیرجلالی بعد از بازنشستگی مدتی هم در انتشارات خوارزمی مدیر مالی بوده و همین باعث شده به کتاب و مطالعه علاقه بیشتری پیدا کند. حدود هفت سالی است که تنها دخترش به خارج از کشور مهاجرت کرده و با شوهر و فرزندش در آنجا زندگی می‌کنند، امیرجلالی گاهی به دیدار آنها می‌رود و انرژی‌اش را زیاد می‌کند و با حال خوب برمی‌گردد. می‌گوید: تنهایی‌ام را آنقدر پربار کرده‌ام که اگر دو هفته هم از خانه بیرون نروم، حالم بد نمی‌شود، موسیقی گوش می‌کنم، فیلم می‌بینم، کتاب می‌خوانم. خدا را در قلب خودم احساس می‌کنم. هر وقت مشکلی دارم یا دلتنگم با او صحبت می‌کنم و می‌دانم که کمکم می‌کند. معتقدم باید خدا را در قلب خودت احساس کنی تا یقین در تو شکل بگیرد.

با مریم امیرجلالی درباره عصبانیتی صحبت می‌کنم که این روزها بیشتر مردم را گرفتار کرده، پرخاشگری که بهانه‌اش سختی‌ها و تنگناهای اقتصادی است. این بازیگر می‌گوید: به مردم حق بدهیم وقتی نمی‌توانند مخارج زندگی خود و خانواده‌شان را تامین کنند، عصبانی می‌شوند. نمی‌توان از آنها خواست در هر شرایطی خوب و شاد و سرحال باشند. مگر امکان دارد پدری نتواند اجاره‌خانه را تامین کند و خوش باشد و بخندد.

اما با برخی از پرخاشگری‌ها مخالفم مثل زمانی که دو ماشین با هم تصادف می‌کنند و راننده‌هایش به جان هم می‌افتند و کتک‌کاری یا فحاشی می‌کنند. مملکت قانون دارد، پلیس دارد، چرا باید برای اتفاقی مثل تصادف معرکه درست کرد؟

مریم امیرجلالی، از اخلاق برایم گفت و این‌که هر کسی مسؤول رفتار خودش است و نباید حقوق دیگران را نادیده بگیرد. برایم از قناعت گفت و این که هر چند حقوق بازنشستگی‌اش هست و گاهی بازیگری اما هیچ‌وقت زیاده‌خواه نبوده که بعد آسیب ببینند. در جوانی پدرش او را برای تحصیل به سوئیس می‌فرستد اما مریم بعد از دو سال برمی‌گردد. آدم دنیادیده‌ای است و از همه مهم‌تر چشمش سیر است، حسرت چیزی را ندارد که به واسطه آن به خودش این حق را بدهد که دیگران را اذیت کند. مریم امیرجلالی با نقش‌هایش مادر ایرانی را برایمان بازسازی کرده و من امیدوارم باز هم بازی‌های خوب او را ببینم.

یخ زدن جوانه در سرمای ماه

دانه پنبه که هفته گذشته در قسمت تاریك ماه رشد کرد، به دلیل آغاز شب و کاهش دما از بین رفت.

به گزارش مهر، ماه دوباره به یك سیاره بدون حیات تبدیل شد. دانه‌های پنبه‌ای که هفته گذشته در قسمت تاریك ماه جوانه زدند، اکنون به دلیل سرمای شب در ماه یخ زده‌اند.

این دانه‌ها بخشی از آزمایش زیستی لندر Chang e 4 در ماه بودند. البته در این آزمایش علاوه بر دانه پنبه، دانه سیب‌زمینی، گیاه رشادی و کلزا نیز به ماه ارسال شدند.

لندر مذکور در سوم ژانویه در دهانه «ون‌کارمن» ماه فرود آمد و کاوش در قسمت تاریك آن را آغاز کرد. این ارگانیسم‌ها درون یك محفظه ۲/۶ کیلوگرمی قرار داشتند و همراه لندر در قسمت تاریك ماه فرود آمدند. دانه‌های پنبه در فضای ماه به سرعت رشد کردند و جوانه زدند. آنها نخستین گیاهانی بودند که در خارج از فضای کنترل شده ایستگاه فضایی بین‌المللی رشد کردند، اما محفظه حاوی آنها یك گرم کننده مجهز به باتری نداشت بنابراین با آغاز شب در ماه و کاهش دما، جوانه‌های پنبه نیز از بین رفتند.

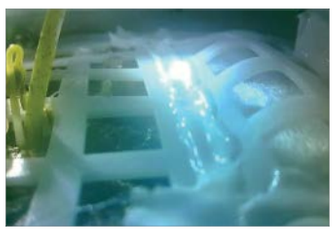

لیو هانلونگ مدیر این آزمایش در دانشگاه چونگ کینگ در بیانیه‌ای اعلام کرد: دمای داخل محفظه به ۵۲- درجه سانتی‌گراد رسید و در نتیجه آزمایش پس از ۲۱۲/۷۵ ساعت پایان یافت. گیاهان مرده هنگامی که دوباره روز در ماه آغاز شود پلاسیده می‌شوند، اما این محفظه مهر و موم شده است، بنابراین مواد در حال تجزیه به سطح مریخ رسوخ نمی‌کند.

لندر Chang e 4 به سازمان فضایی چین تعلق دارد که برای نخستین بار در قسمت تاریك ماه فرود آمد. هدف این لندر بررسی سطح این سیاره و انجام آزمایشاتی بوده است.

راهی جدید برای درمان پوکی استخوان

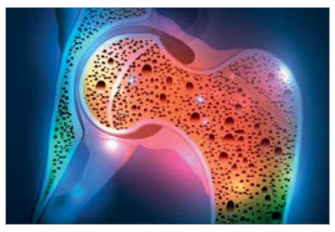

محققان به تازگی کشف کرده‌اند که با دستکاری ژنتیك و تغییر نورون‌های مغزی می‌توان به درمان پوکی استخوان پرداخت.

به گزارش فارس، دانشمندان با تغییر نورون‌ها در مغز موش‌های ماده، مقاومت و تراکم استخوان‌های آنها را افزایش دادند. پوکی استخوان بیماری است که باعث ضعیف‌تر شدن و از دست رفتن حجم استخوان‌ها می‌شود طوری که ممکن است استخوان‌ها شکسته شوند. این بیماری ۲۰۰ میلیون نفر در سراسر جهان را تحت تاثیر قرار داده و منحصرا در زنان و پس از دوران یائسگی‌شان رخ می‌دهد.

محققان با آزمایش روی موش‌ها ارتباط میان تراکم استخوان و تعداد کمی از نورون‌های مغز موش‌ها را کشف کردند. آنها در این آزمایش به صورت ژنتیك پروتئین‌های گیرنده استروژن را در نورون‌های واقع در ناحیه هیپوتالاموس مغز موش‌ها حذف کردند. به دنبال این دستکاری ژنتیك، موش‌های آزمایشگاهی دچار اضافه وزن شدند.

مشاهدات بعدی نشان داد افزایش وزن موش‌ها نتیجه افزایش ماهیچه یا چربی نبود، بلکه به دلیل افزایش شدید تراکم و اندازه استخوان‌های موش‌ها ایجاد شده بود.

این تیم اکنون در حال تحقیق روی روشی است که طبق آن نورون‌ها رشد استخوان‌ها را تحریك می‌کنند.

رفاقت با بزرگ‌ترین کوسه سفید دنیا

غواصان در سواحل هاوایی توانستند با دیپ‌بلو، کوسه سفید مشهور و عظیم‌الجثه‌ای که شش متر طول و ۲/۵ تن وزن دارد شنا کنند و با این کوسه ماده که گمان می‌رود باردار باشد عکس یادگاری هم بگیرند. به گزارش ایران آنلاین، بعضی از غواصان حتی توانستند به قدری به این کوسه سفید نزدیك شوند که او را لمس کنند. دیپ‌بلو یکی از بزرگ‌ترین کوسه‌های سفید جهان است که مشخصاتش در داده‌های بین‌المللی ثبت شده است. این کوسه به ساحل آمده بود تا از بقایای جسد یك وال تغذیه کند و محققان و غواصان که مشغول فیلمبرداری از چند کوسه ببری در آنجا بودند ابتدا با دیدن دیپ‌بلو شگفت‌زده شدند، اما کمی بعد تصمیم گرفتند با او شنا کنند. دیپ‌بلو حدود ۵۰ سال دارد و به قدری معروف است که در شبکه اجتماعی توییتر هم یك حساب کاربری دارد.

عکس: میزان

مسابقات آفرود قهرمانی کشور- بابلسر

پیرزن ۲۲ ساله

منار سعید نام دختری ۲۲ ساله اهل کشور مصر است که بر اثر ابتلا به بیماری عجیبی تحت عنوان «لیبود بروتینانیس» دچار تحولاتی غیرمعمول در ظاهرش شده است.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، این بیماری ژنتیك بسیار نادر است و چیزی حدود ۵۰۰ نفر از آن در دنیا رنج می‌برند. این پایگاه خبری همچنین به تاثیر این مورد روی صدا و سیستم عصبی انسان اشاره کرد. گفته شده این بیماری در برخی موارد با زخم‌های آزاردهنده نیز همراه است.

بیماری‌های گوناگونی وجود دارند که با تاثیر روی پوست صورت، شادابی و جوانی را از چهره گرفته و بیمار سالخورده به نظر می‌رسد.

قصه مرد زرد پوش

مردی که ۳۶ سال فقط لباس زرد پوشید، سوژه رسانه‌ها شد. به گزارش رکنا، ماجرای زرد پوش شدن ابو زکور ۶۸ ساله از ۲۵ ژانویه ۱۹۸۳ آغاز شد، زمانی که او تصمیم گرفت به دلیل علاقه شدیدش به این رنگ لباسی یك دست زرد رنگ به تن کند. مشخص نیست او با لباس‌های قبلی‌اش چه کرده، ولی درست از همان روز به بعد زکور لباس‌های زرد، از جمله لباس زیر و لوازم جانبی مانند گردنبند و کلاه، و همچنین کفش زرد پوشید حتی چتر و قاب گوشی هوشمندش هم زرد است و این نشان می‌دهد در دنیای لوازم شخصی او رنگی به جز رنگ زرد وجود ندارد. مرد زردپوش اخیرا در مصاحبه‌ای به خبرگزاری چینی گفت: برای من رنگ زرد نشان‌دهنده عشق و چیزی است که هیچ‌کس تا به حال انجام نداده و هیچ کس حتی نمی‌تواند برایم توصیفش کند، برای همین ۳۵ سال است شبانه‌روز در داخل و خارج خانه این رنگ را می‌پوشم تا حس خوبی که نیاز دارم از آن دریافت کنم.

استفاده از رنگ دیگر باعث می‌شود من خجالت بکشم و احساسی عجیب و غریب داشته باشم، زیرا من ۳۶ سال زرد پوشیدم و این در حدی است که من حتی نمی‌توانم رنگ‌های دیگری را امتحان کنم.